

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Teadmised
on põllu
ramm

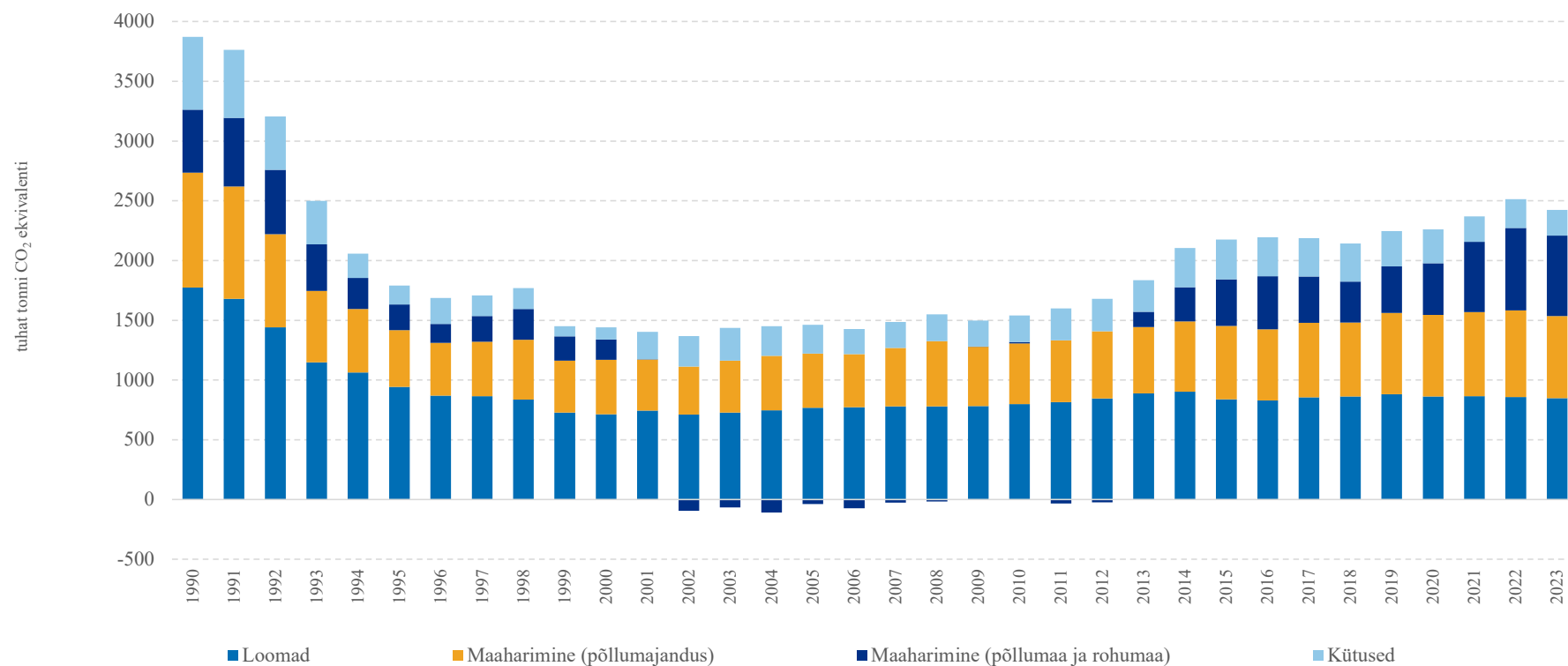
Karjakasvatuse keskkonnamõjude leevendamine

Sandra Aasmäe

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

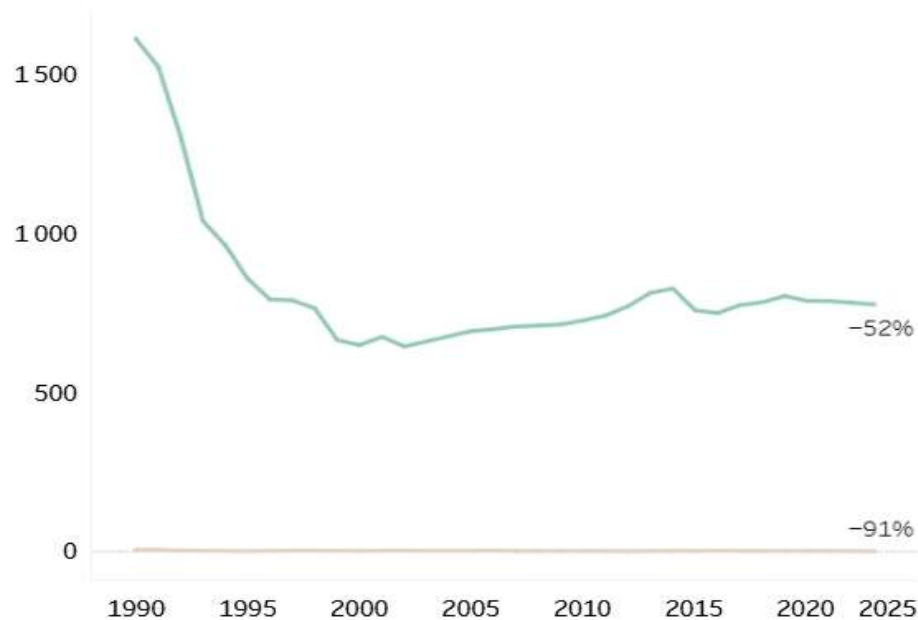
4.11.2025

KHG heide põllumajanduses

Trends in methane emissions from agriculture

Estonia | kt CO₂ equivalent

Changes in agricultural methane emissions by subcategory

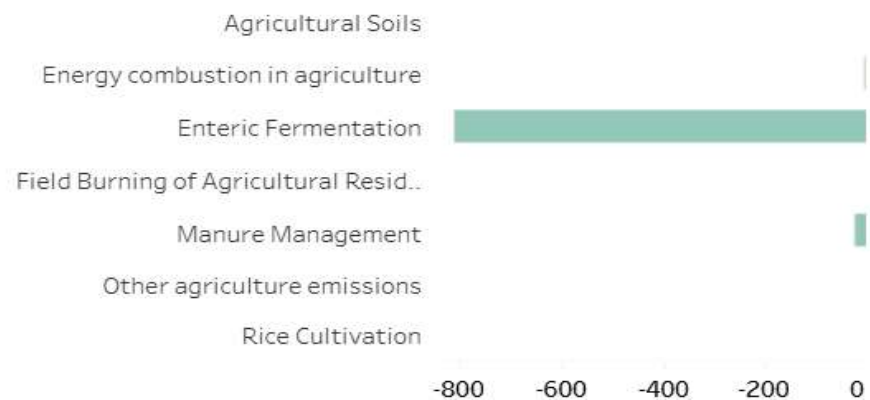
Estonia | Absolute change (kt CO₂ eq) between 1990-2023

Comparison year

1990

Absolute/relative change

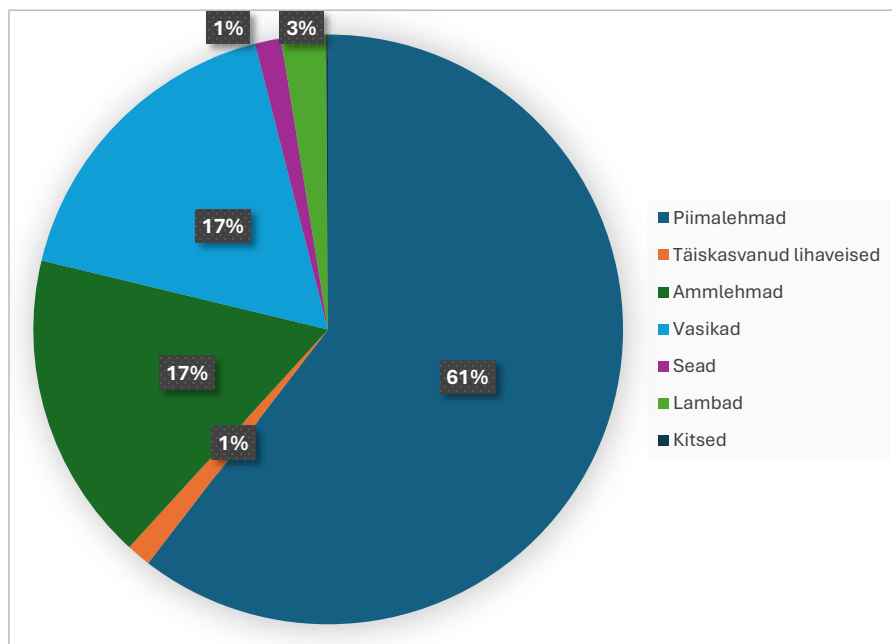
Absolute change

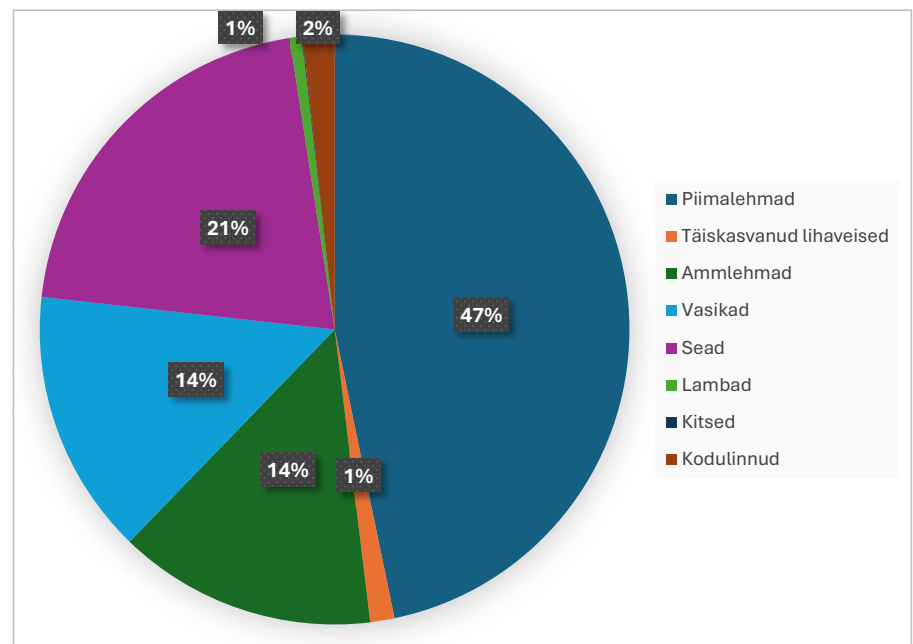
Soolesisene fermentatsioon ja sõnnikumajandus kui peamised metaani allikad põllumajanduses

- 2023: soolesisene fermentatsioon 39% kogu põllumajanduse heitest ja 78,7% põllumajanduse CH₄ heitest.
- Ligikaudu 95% loomakasvatusest pärit metaanist tuleb veisekasvatusest.
- Trend: Metaani heide on vähenenud 52% võrreldes 1990. aastaga, 2005. aastast kasvanud.

Soolesisene fermentatsioon

Sõnnikukäitlus

KKMS prognoosid, 2024

Suurem tootlikus vähema loomade arvuga, kuid metaani heide on kasvanud looma kohta

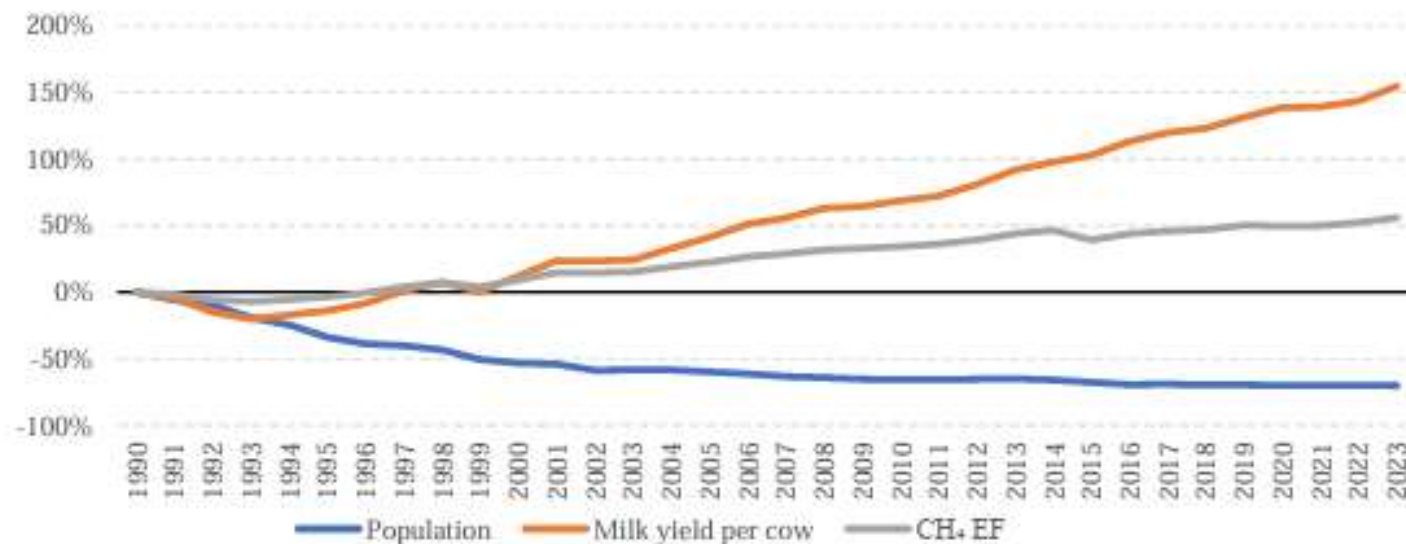

Figure 5.10. Changes in dairy cattle population, milk yield per cow and CH₄ EF in the period of 1990–2023 in relation to the base year (1990), %

Kliimakindla majanduse seadus

Teekaartide
koostamine, sh
põllumajandusele

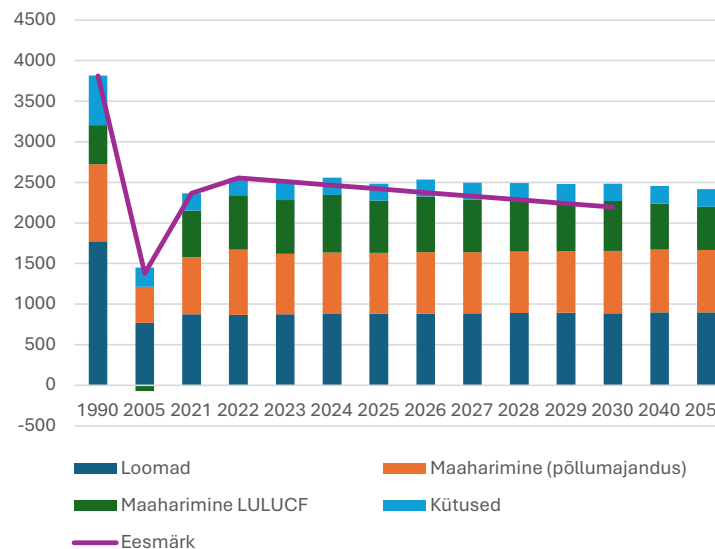
Seaduseelnõu koos
teekaartide
eel nõudega riigikogule
arutamiseks 2025.
aasta jooksul.

Vastavalt
koalitsioonileppele on
seaduse vastuvõtmise
tähtaeg 2026. aasta II
kvartal.

Põllumajanduse teekaart

Kliimakindla majanduse seadus seab põllumajandussektori (sh LULUCF) heitkoguse vähendamise eesmärgid 2022. aasta heitkogusega võrreldes järgmiselt:

- 1) 2030. aastaks 14%;
- 2) 2035. aastaks 17%;
- 3) 2040. aastaks 18%.

Olemasolevad meetmed kliimaeesmärkide täitmiseks

Toetused keskkonna- ja kliimaeesmärkide täitmiseks, näiteks:

- Loomade heaolu toetus.
- Biometaani tootmise ja kasutamise suurendamise investeeringutoetus.
- Põllumajandusettevõtja keskkonna- ja kliimapoliitika eesmärkide saavutamise investeeringutoetus.

Põllumajanduses (sh LULUCF) kaardistatud lisategevused

- Mineraalväetiste kasutamise vähendamine.
- **Biogaasi tootmisvõimekuse suurenemine.**
- **Loomakasvatuses karjatamise osakaalu suurendamine.**
- Kütuste kasutusest tuleneva heite vähendamine.
- Maaharimise emissioonide vähendamiseks ja süsiniku sidumise suurendamine.
- **Süsinikuvaru hoidvate maade ökosüsteemide säilitamine ja sobiv majandamine, sealhulgas pärandniitude hooldamine.**

Uue perioodi ettepanek – loomakasvatuse vaatest

Üldiselt

- Tuleb saavutada ekstensiivsete loomakasvatussüsteemide suurem positiivne mõju elurikkusele, süsiniku sidumisele, maastikele, kultuuripärandile ja maapiirkondade elatusvahenditele.

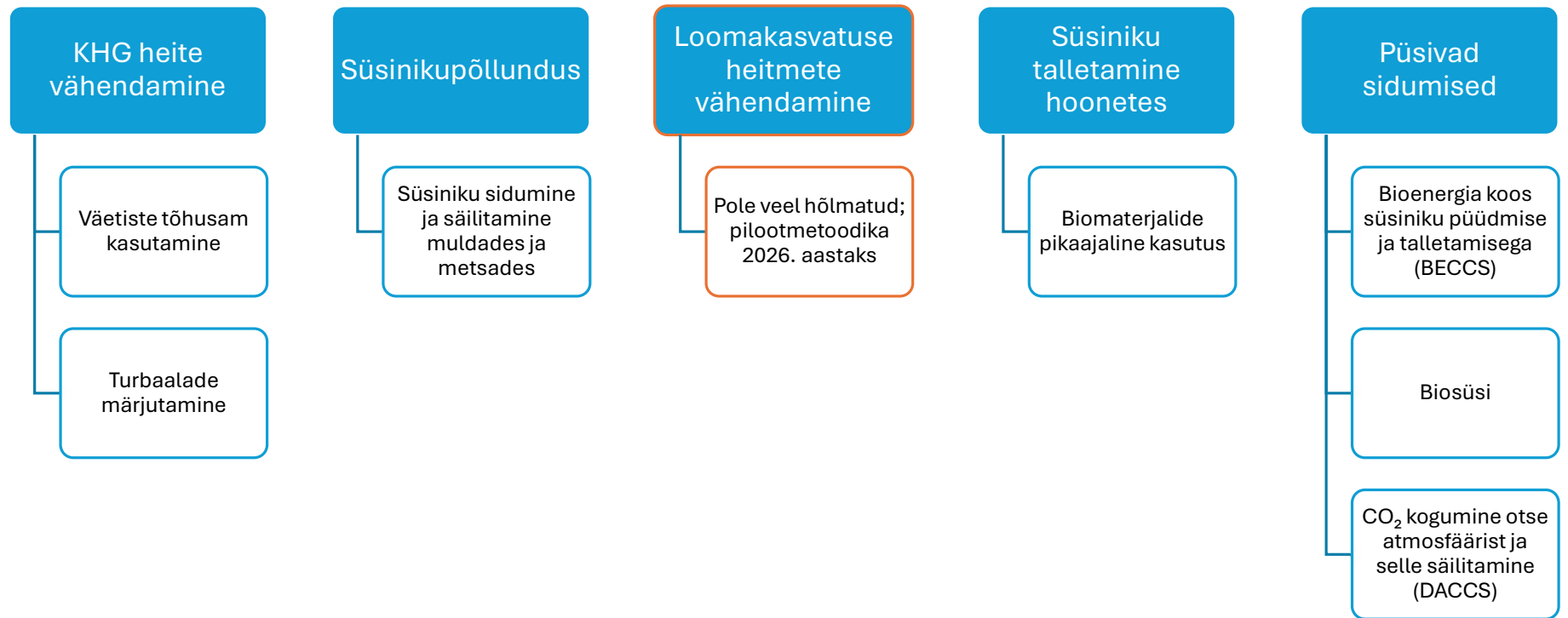
Keskkonna ja kliimaga seotud prioriteetsed valdkonnad

- Liikmesriigid, kelle territooriumil on alasid, kus esineb ülemäärase nitraadisisalduse tõttu veereostust, annavad põllumajandustootjatele toetust loomakasvatussüsteemide ekstensiivsemaks muutmiseks või mitmekesistamiseks muu põllumajandusliku tegevusega.
- Loomade tervis ja heaolu on ühed prioriteetidest, mida liikmesriigid peavad toetama.

Sekkumised

- DABIS (Vähenev pindalapõhine sissetulekutoetus): võimalus maksta suurenenud toetust hektari kohta või ühekordset summat tootjatele, kes kombineerivad põllukultuuride tootmist ja loomakasvatust või on looduslike piirangutega piirkondades.
- CIS (Tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetus):
 - 20+5% suurem eraldis näiteks põllukultuuride tootmist ja loomakasvatust kombineerivatele põllumajandustootjatel või kindlaks määratud looduslikust või muust piirkondlikust eripärast tingitud piirangutega aladel tegutsevatele põllumajandustootjatele.
 - Hektaripõhiselt antav toetus võib hõlmata toetust lühikese raieringiga madalmetsale ning hein- ja muudele rohttaimedele.

Süsiniku sertifitseerimine

Süsiniku jalajälje hindamine

- [Kalkulaatorid – Teabesalv](#)
- Testhindamine 50 ettevõttes.

Loomakasvatuses:

- Mõjuala 1 moodustas 16 – 34% ettevõtte kogumõjust.
 - Mõjuala 2 ehk ostetud elekter moodustas 5 – 12%.
 - Mõjuala 3 mõju on valdavalt põhjustatud söötadest - ostusöödad ja nende transport moodustavad 51 – 69% ettevõtte kogumõjust.
-
- Ettepanekute põhjal tööriista täiendamine.

Kestliku toidutootmise rohefoor

Tööriist põllumajandustootjatele kestlikkuse terviklikuks hindamiseks, mis kasutab alusandmetena võimalikult palju erinevates riiklikes andmekogudes olevaid ja riigi poolt kogutavaid andmestikke.

I etapp

märts 2025 - märts 2026

- Töötatakse välja rohefoori ehk põllumajandustoodete esmatootjate kestlikkuse hindamise **metoodika ning mõõdikud**,
- Kaardistatakse kestlikkusnäitajate hindamiseks **vajalikud alusandmed** ning nende kättesaadavus, kvaliteet ning võimalikud puudujäägid olemasolevates andmestikes,
- Viiakse läbi **õigusanalüüs**,
- Analüüsitakse **tehisintellekti ja masinõppe kasutamise võimalusi** ettevõtte kestlikkuse hindamisel ja kestlikkuseesmärkide saavutamisel.

Ootused rohefoori funktsionaalsustele

- Hinnata kestlikkusnäitajaid ettevõtte ja toote lõikes.
- Hinnata süsiniku jalajälge.
- Ettevõtte olukord võrreldes teiste sarnaste ettevõtetega.
- Eesmärkide seadmine ja täitmise jälgimine.
- Saada nõu kestlikkuse parandamiseks.
- Mida teised teevad teisiti?
- Analüüsida muudatuste mõju kestlikkusele.
- Koostada aruandeid enda ettevõtte kestlikkusnäitajate kohta.
- Metoodika võimaldab andmete jagamist tarneahelas ja eksportida ettevõtte kestlikkusaruande alusandmestikku.

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Aitäh!